

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

Persoonsgegevens

Datum

27 november 2023

Referentie

42755297

Bijlagen

Beslisnota Kamervragen lid-Omtzigt 'Roemeense NGO
licht DUO op. Betaald voor niet-bestaand werk.'

Aanleiding

Het lid-Omtzigt heeft op 20 oktober 2023 schriftelijke vragen aan u gesteld over het bericht *'Roemeense NGO licht DUO op. Betaald voor niet-bestaand werk.'* Verzoek is om de Kamerbrief uiterlijk 11 december te verzenden.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent met de beantwoording, gelieve deze te ondertekenen.

Kernpunten

- De Kamervragen hebben betrekking op een in de universiteitskrant van de Rijksuniversiteit Groningen (Ukrant) verschenen artikel van 18 oktober 2023. Dit artikel beschrijft hoe een Roemeense ngo uit Zweden DUO zou oplichten door Roemeense studenten in Nederland aan niet-bestaand freelancewerk te helpen.¹ EER-studenten die werken voor deze ngo komen in aanmerking voor studiefinanciering als zij aan de eisen voor migrerend zelfstandigen voldoen.
- Migrerend zelfstandigen kunnen net als migrerend werknemers in aanmerking komen voor Nederlandse studiefinanciering als zij onder meer kunnen aantonen dat zij als zelfstandige/freelancer werken en een bepaalde omzet behalen voor hun werkzaamheden.
- De constructie zoals deze in het artikel wordt geschetst is als volgt: de familie van de Roemeense student betaalt een donatie aan de ngo, waarop de ngo de donatie als loon uitbetaalt aan de studenten die in Nederland studeren. De studenten doen (beperkte) journalistieke werkzaamheden die ze factureren aan de ngo. DUO is sinds 2018 bekend met deze organisatie en heeft in de afgelopen jaren studenten die werkzaam zijn voor deze ngo studiefinanciering verstrekt.
- U schetst in de beantwoording dat tussen 2018 tot en met oktober 2023 circa 260 personen voor enige periode studiefinanciering ontvangen hebben op basis van hun werkzaamheden voor deze ngo. Hiervan ontvingen in de maand oktober 2023 nog 45 personen volledige studiefinanciering.
- U benoemt dat DUO, na de eerste signalen over deze organisatie ontvangen te hebben in november 2018, deze signalen heeft gedeeld met de Nederlandse Arbeidsinspectie (de toenmalige Inspectie SZW) en de Belastingdienst met de vraag of zij onderzoek konden doen naar de ngo. DUO kan namelijk enkel beoordelen of sprake is van migrerend zelfstandigen/migrerend werknemerschap in het kader van studiefinanciering,

¹ Ukrant, 18 oktober 2023, 'Roemeense NGO licht DUO op. Betaald voor niet-bestaand werk',

<https://ukrant.nl/magazine/roemeense-ngo-licht-duo-op-studenten-krijgen-betaald-voor-niet-bestaand-werk/>.

en is niet bevoegd zelfstandig onderzoek in te stellen naar de werkzaamheden van een bepaalde organisatie. De Belastingdienst zag hier geen mogelijkheid voor, omdat de GCRS niet in Nederland belastingplichtig is. De Arbeidsinspectie heeft aangegeven op dat moment in de ontvangen informatie onvoldoende aanleiding te zien om een onderzoek te starten, mede vanwege de prioritering van andere onderzoeken. In het najaar van 2022 heeft de Belastingdienst zelfstandig een onderzoek ingesteld bij een deel van de studenten die werkzaam zijn voor de ngo. In dit onderzoek toetst de Belastingdienst het ondernemerschap van de betreffende studenten. De resultaten worden begin 2024 verwacht.

- In augustus 2023 heeft DUO via de Nederlandse ambassade in Roemenië vragen gekregen over deze ngo van een Roemeense journalist. In de beantwoording geeft u aan dat DUO naar aanleiding van deze signalen geen directe acties heeft ondernomen richting de ngo, omdat DUO daartoe niet bevoegd is.
- Op de vraag of u van oordeel bent dat deze constructie ongewenst is geeft u aan dat u van mening bent dat het nooit gewenst is als mensen misbruik maken van overheidsregelingen. Dat ondermijnt de houdbaarheid van het stelsel.
- Op dit moment zijn er geen aanwijzingen dat een dergelijke constructie vaker gebruikt wordt voor het ontvangen van studiefinanciering.
- Op de vraag wat er gedaan wordt met de ontvangen studiefinanciering als achteraf blijkt dat de studenten toch niet voldoen aan de criteria voor het ontvangen daarvan, geeft u aan dat als migrerend zelfstandigen bij de verlengingsaanvraag voor studiefinanciering niet aan kunnen tonen dat zij voldoen aan de criteria, de studiefinanciering wordt stopgezet.
- De conceptantwoorden zijn afgestemd met de Financiën, de Arbeidsinspectie en DUO. De conceptantwoorden worden ter informatie ook naar de staatssecretaris van Fiscaliteit en Belastingdienst gestuurd.